

Interjú

„A színházi előadások nekünk, rólunk és értünk szólnak”

2017-01. szám / Pavlovics Agota

Husztai Péter neve fogalom. A Madách Színházban eljátszotta a világ- és a magyar irodalom szinte összes főszerepét. Lebillincselő játékát estéről estére szűnni nem akaró tppsal honorátia a közönség. Aztán, szűk évztizede, olyan elegánsan, ami csak kevesek sajátja, becsukta maga mögött színháza ajtaját. Óriási tudását, műveltségét, tapasztalatát a Színház- és Filmművészeti Egyetemen kamatoztatja. Előbb az intézmény rektora volt, napjainkban pedig a Doktori és Habilitációs Tanács elnöke. Gyakran kap felkérést színházi munkára, amire köszönettel nemet mond. Kivétel szerencsére akad, nem tudott ellenállni a József Attila Színház felkérésének, így megrendezi Molnár Ferenc Az üvegpipó című vigjátékát. Örömlőnkre Husztai Péter professor emeritusszal, ahogy mindenki szólítja, a Tanár úrral beszélgettünk.

Színház, rendező, tanár, óriási tudással és tapasztalattal a háta mögött. Ön szerint mi a színház dolga napjainkban?

H. P.: A színház dolga ma is ugyanaz, ami mindig volt. Változatlanul hiszek abban, hogy a színházban nagy történeteket kell elmesélnie. Az embereknek kapniuk kell valamit, másként kell kijönniük a színházból, mint ahogy bementek. Ha változott valami, akkor talán az, hogy a mai zürzavaros világban még nagyobb szükség van a színházra, mint korábban, hogy erkölcsi kapaszkodót, hitet adjon az embereknek. Nagyon sok szerepet eljátszottam, sok darabot megrendeztem, Shakespeare, Csehov, Madách, Sütő és mások műveit. Függetlenül attól, hogy királyokról vagy az éjjeli menedékhely lakóiról szóltak ezek a művek, mind az életéről szóltak. A színházi előadások nekünk, rólunk és értünk szólnak. Nagyon fontos lenne, de úgy érzem, hogy nem mindig tartjuk szem előtt ezeket a szempontokat.

Ön sokat játszott Molnár-darabokban, mit gondol Molnár műveiről, hőseiről?

H. P.: Molnár lebillincselő történeteket mesél, játékaiban szinte minden percnél megvan a szenzációja. S miután játéka szinte kivétel nélkül férfi és nő vagy nő és férfi fáradhatatlan párharcáról szólnak (ami ugye valahol a paradicsomban kezdődött egy szerencsétlen kis almafa tövében), ez a téma mindenkit érint, mindenkit érdekel. Darabjai rólunk szólnak, akárki vagyunk is. A szerelem, a házasság, a hűtlenség, a féltékenység nincs korhoz kötve. Sem történelmi, sem életkorhoz. És Molnár hihetetlenül otthon van ezekben a témákban. És be is veti teljes drámáiról fegyvertárat: a költészetet, a humort, a romantikát, a bölcsességet, a poézist, a filozófiát, a perzselő indulatokat, a keserűséget. Játékai gyakran az álom és az ébrenlét határára játszódnak, ahol a vágyak varázstüskére valóra válhatnak, ahol minden megtörténhet mindenkivel. Molnár kísértetiesen közel kerül teremtényéhez, veszélyesen sokat tud figuráiról. Mintha ő lenne egy személyben valamennyi cselédilány és hintáslegény, bankár és sofőr, császár és eladóség, színházi tüzöld és ünneplött díva, ördög és angyal.

Ritkán fogad el színházi felkérést, mi motiválta, amikor igent mondott a József Attila Színháznak?

H. P.: Egyszerűen nem tudtam ellenállni. Egész nyáron foglalkoztam Az üvegpipóval, és mindig új, más dolgokat fedeztem fel benne. Eppen úgy, ahogy a korábbi daraboknál – Shakespeare-dramák, Peer Gynt, Hegedűs a háztetőn –, amelyeket akár egy évtizedig is játszottam, rendre eszembe jutott, hogy ez a jelenet nekem másról szól. A mai fejemmel Az üvegpipó, ez a csodás történet is másról szól, mint korábban. Igazi józsefvárosi mese, ugyanakkor ezzel a művével a szerző olyan magaslatokra jut, mint a Pál utcai fiúk. Vannak könyvek, amelyeket időről időre leveszek a könyvespolcra, és újraolvasok. Ilyen az Ábel és a Pál utcai fiúk. Utóbbi lenyűgözte amerikai és olasz barátaimat is, talán nem is lehet szívesen beszélni barátságáról, hitről, onfeláldozásáról, mint Molnárnak ebben a művében. És nemcsak a gityegyet tagjai édesek, hanem a vörösigesek is. Erőt ad egy ilyen történet. Ahogy Az üvegpipó csetlö-botló hősei is naggyá válnak a történet végére.

Hol tartanak a próbák, milyen előadás készül?

H. P.: Decemberben kezdünk dolgozni, volt olvasópróbánk, rendezői próbánk és a jövő héten kezdjük újra a munkát. A tirsulat imádja a darabot. Pedig nehéz a darab. A színpadon látható könnyedség, szellemesség csak nagyon sok munka árán valósulhat meg. Szerencsére van elég időnk, február 25-én lesz a bemutató. A darab karaktereiről nem szeretnék beszélni, de annyit szívesen elmondok, hogy nyáron egy jól ismert, mégis új történetet olvastam, ezért is akarom színpadra állítani, megadni a zenéjét, az alaphangját, gondolatosságát.

Aprópó zene és Molnár. A szerző A Vörös Malom című darabja is meghatározó előadás volt a Madách Színházban. Hogy lett Molnár művéből musical?

H. P.: A Színház- és Filmművészeti Egyetemen az osztályomnak beszédórája volt, és Avar Istvánnal A Vörös Malom drámai monológiáján dolgoztak. Az órán jelen volt Kerényi Imre, a Madách Színház akkori igazgatója, és azt mondta, írnia kellene a Kocsák Tibor – Miklós Tibor szerzőpárosnak egy musicalt ebből a darabból. A darab elkészült, megípetésemerre a Magister szerepét rám osztották, ez volt az első musicalszerepem. A darab szenzációs lett. Számomra nagyon fontos volt, hogy a Magister belebukik az emberrontásba. Hiszek abban, hogy bennünk van a jó és a rossz is, kérdés, melyiket hagyjuk győzni. Molnár ugyanazt mondja, mint Csehov, Shakespeare és a többi nagyszerű szerző: győzni fog, mert győznie kell a jónak.

Végül, de egyáltalán nem utolsósorban nagy siker lett, újra nyomta a Helikon Kiadó Srác a kakasulón című könyvét. A olvasmányos, szórakoztató kötet végén ígért egy a folytatásra, hogy áll a második rész?

H. P.: Másfél éve dolgozom a folytatáson. A kötetben nem kronológiai sorrendben, de a Madách Színházban töltött éveimről, szerepeimről és a magánéletem eseményeiről beszélek. Volt egy pont, amikor elakadtam az írással, mert nem sikerült megfelelő címet találnom. Szerencsére egy éjszaka eszembe jutott a Peer Gyntből a következő sor: Király, császár leszek, megládom... Tudtam, megvan a cím, és ez új lendületet adott az íráshoz. Ha isten segít, az idei Könyvhétre megjelenik.